

Bez standardizace nevyužijeme efektivitu, kterou nabízí digitalizace stavebnictví

Digitalizace výrazně zvýší efektivitu stavebnictví, ale než se tak stane, musíme přijmout jednotné standardy pro práci v digitálním prostředí. Od tohoto bodu jsme ale zatím podle **Ing. Miroslava Kohouta** daleko. „Stát by měl začít více využívat zkušenosti a know-how soukromých firem,“ říká country manager společnosti Graitec a odborný garant pracovní skupiny InfraBIM, kterou letos zřídila Asociace pro rozvoj infrastruktury. Podle jeho slov se v tomto ohledu snad začíná blýskat na lepší časy.

V jakém stavu je u nás aktuálně zavádění projektů s využitím informačních modelů staveb (BIM) do praxe?

V soukromém sektoru je to pestrá škála. Některé firmy zatím nemají s BIM žádné zkušenosti, jiné s BIM začínají a některé společnosti do zkušeností investovaly a jsou na špičce. Mají za sebou pilotní projekty a jsou schopny připravovat strukturovaná data. Stejně tak jsou zde soukromí investoři, kteří umějí projekt touto formou zadat, a firmy, které dokáží podle těchto dat stavět. Ve státní správě je to ale jiný, poměrně smutný příběh. Schopnost pracovat s BIM je zde na úrovni uživatelů dat zatím velmi špatná.

Proč se tak děje?

Stát zatím nepředložil v oblasti dopravní infrastruktury standardy, podle kterých by bylo možné projekty realizovat a začít školit. Proces standardizace běží pod dohledem SFDI, ale zde zpracované metodiky byly oprávněně podrobeny poměrně tvrdé kritice z profesní sféry. Proto se soukromý sektor snaží pracovat na vlastních pilotních projektech, standardech a metodikách, které vycházejí z praxe a jsou vyzkoušené a prakticky ověřené na reálných projektech. Stát v tomto ohledu nyní předbíháme. Po posledních jednáních se zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu a České agentury pro standardizaci ale věřím, že se přístup státu změní, začne s vybranými profesními organizacemi na přípravě jednotných standardů více spolupracovat a využije jejich zkušenosti ověřené praxí. To je velmi pozitivní zpráva.

Daří se společností dohodnout na jednotném postupu v oblasti standardizace?

Velmi dobrou práci odvádí organizace CzBIM, která prosazuje metodu BIM už od roku 2011 a po celou dobu sdružuje významné projekční, technologické a stavební firmy. Tato platforma posunula digitalizaci stavebnictví výrazně dopředu a vznikl díky ní i jednotný datový standard pro pozemní stavby (tzv. standard negra-

Daří se společností dohodnout na jednotném postupu v oblasti standardizace?

fických informací 3D modelu – SNIM), který se dnes aplikuje na velké řadě projektů. Letos pak Asociace pro rozvoj infrastruktury vytvořila pracovní skupinu InfraBIM, která s CzBIM spolupracuje. Začali jsme dopracovávat datový standard pro dopravní stavby ve stejné logice a architektuře, vznikne tak jeden standard napříč pozemními a dopravními stavbami. Podařilo se něco téměř neuvěřitelného, silně konkurenční firmy si sedly k jednomu stolu a vytvářejí společný standard. Uvědomují si totiž, že bez něho

Ing. Miroslav Kohout

- Country manager vývojářské společnosti GRAITEC pro Českou a Slovenskou republiku
- Na Západočeské univerzitě v Plzni absolvoval ekonomii a management.
- Je garantem odborné pracovní skupiny InfraBIM při Asociaci pro rozvoj infrastruktury.

se nám nikdy nepodaří využít efektivitu, kterou může digitalizace přinést.

S čím výsledky práce skupiny InfraBIM už nyní uživatelům pomohou?

Velmi dobře jsme zpracovali Plán realizace BIM (tzv. BEP – „BIM Execution Plan“). Je to „kuchařka“ celého projektu, návod, z něhož se všichni zúčastnění dozvědí, co a jak mají dělat. Napsali jsme vzor dokumentu a příslušnou metodiku. Vycházeli jsme ze zahraničních zdrojů, českých zkušeností a místní legislativy. Popsali jsme kapitoly, které by měl BEP obsahovat, vysvětlili důvod jejich zařazení a popsali, co je v nich třeba vyplnit. Tento vzor je nutné minimum, a pokud to bude projekt vyžadovat, dají se další kapitoly lehce doplnit. Pro investory je to odrazový můstek, aby se mohli pustit do práce. Dokument jim pomůže i jasnými procesními schémata, která určují na sebe navazující kroky jednotlivých smluvních stran.

Co dalšího jste v InfraBIM zpracovali?

Připravili jsme také vzor tzv. BIM protokolu, kterému je v České republice věnována příliš malá pozornost. Přitom je to v mnoha ohledech klíčový, právně závazný dokument, který stanovuje práva, povinnosti a zodpovědnost jednotlivých stran. Musíme si uvědomit, že koncept BIM výrazně mění stanovení zodpovědnosti v celém stavebním procesu a zodpovědnost za data jako celek je třeba nově definovat a jasně ji uvést

i v BIM protokolu. Námí připravený dokument umožňuje toto transparentně nastavit.

Mohla by standardizace u nás urychlit inspirace ze zahraničí?

Nepochybně ano, a proto není potřeba vymýšlet českou cestu, ale spíše se inspirovat v zemích, kde už proces standardizace proběhl. V řadě států už vědí, kde jsou slepé uličky, a není nutné, abychom do nich zacházeli i my. Dnes už je vytvořená i ISO norma pro využití metody BIM. Bylo by vhodné ji aplikovat na české podmínky, protože tak či tak certifikaci na tuto normu budou časem vyžadovat zahraniční investoři i dotační tituly. Pokud toto neuděláme, může dojít v budoucnu k ohrožení čerpání dotací.

Pro nadlimitní veřejné zakázky je stanovena povinnost začít používat BIM v roce 2022. Je to reálný termín?

Termín bude nutné zcela nepochybně posunout, za dva roky není možné stihnout vše tak, jak bylo naplánováno. Ve Velké Británii vydali hotové standardy v letech 2012 a 2013, podtrhuji slovo hotové. Pak dali Britové trhu pět let, aby se na požadavky norem adaptoval. U nás slyšíme, že za dva roky povinnost nastane, a přitom standardy nejsou hotové, a už vůbec ne odzkoušené na různých typech projektů. Nevíme, na jaké komplikace budeme například v oblasti legislativy a povolovacích procesů narážet. Rok 2022 je nereálný, a to i z čistě praktických

důvodů. Vydané standardy bude třeba začít školit, ale kapacity školicích firem jsou také omezené a rozhodně nezvládnou kvalitně proškolit během pár měsíců tisíce lidí, kteří standardy potřebují znát.

Co by se u nás tedy mělo změnit?

Spolupráce státního a soukromého sektoru by měla být otevřenější a stát by měl dát větší prostor profesním asociacím, jako je například Asociace pro rozvoj infrastruktury nebo CzBIM, aby mu poskytly reálné know-how a zkušenosti, které by se do předpisů zapracovaly. Máme je k dispozici, tak by byla velká škoda je nevyužít. Vhodné by bylo také přizvat si na pomoc odborníky ze zahraničí. Pokud se skutečně podaří navázat v této oblasti spolupráci mezi Českou agenturou pro standardizaci a profesními organizacemi, bude to krok správným směrem, který celému českému stavebnictví prospěje a výrazně urychlí zavádění skutečně funkčních standardů pro práci s BIM. ■

INFRA BIM-CZ

BIM je zkratka pro *Building Information Modelling* nebo také *Better Information Management*. Tento koncept funguje nejen jako digitální 3D model stavby, ale především jako nástroj pro lepší kontrolu nad celým projektem a efektivní řízení procesu výstavby. Jde o elektronickou databázi veškerých informací vztahujících se k celému životnímu cyklu stavby. Zahnuje data od prvotního návrhu díla přes jeho výstavbu, posouzení vlivů na okolí, správu, případné rekonstrukce až po ekologickou demolicí.

InfraBIM je nejen název odborné pracovní skupiny pro BIM při Asociaci pro rozvoj infrastruktury (ARI), ale zejména edice dokumentů (šablon a metodik), které vznikly **na základě praktických zkušeností z reálných projektů**. Mají sloužit investorům a veřejným zadavatelům jako podklady pro správné zadání a přípravu projektů v BIM. Primární zaměření InfraBIM je na stavby dopravní infrastruktury, ale dokumenty jsou využitelné i pro projekty pozemních staveb. Více o InfraBIM naleznete na: www.ceskainfrastruktura.cz